

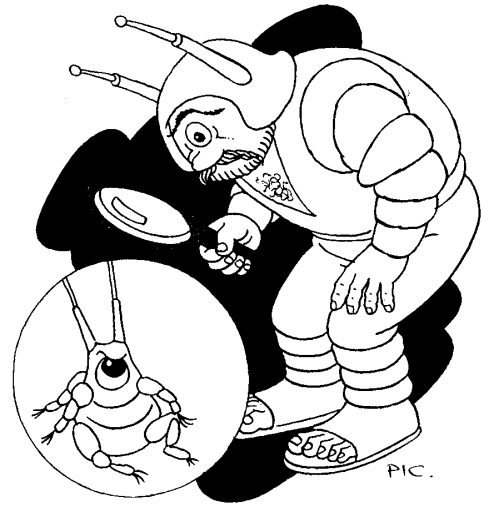

2. ANIMALS EN MINIATURA

Reproduït de CAVALL FORT N. 739

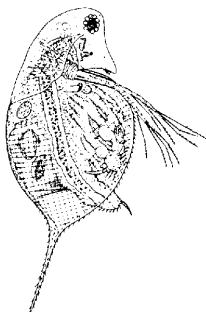
Els costums dels lleons de la sabana africana, dels tigres asiàtics o bé dels castors americans ens són força coneguts. Tots els hem vist sortir en pel·lícules o llibres. Hi ha, però, una munió d'altres organismes que, com que no són tan grans, no es deixen veure tan fàcilment i en sabem ben poques coses.

Qualsevol toll d'aigua al costat de casa nostra ens pot oferir descobertes sensacionals. Hi ha una multitud d'éssers vius que s'hi amaguen. Són molt petits, però els seus costums, per desconeguts, són ben interessants. Amb una mica de paciència i un petit microscopi els podem observar.

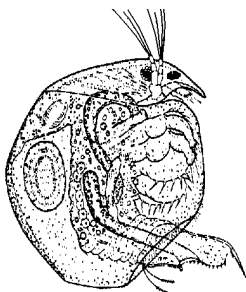

2.1 Les puces d'aigua, autèntiques màquines de reproducció

Una passejada per una bassa, toll o arrossar acabats d'emplenar, ens permetrà descobrir una multitud d'organismes on dies abans no hi havia res. Són uns punts no gaire més grans que el cap d'una agulla. El seu color pot anar del verd clar o vermellós fins a la transparència més neta; quan se n'apleguen en grans quantitats poden donar a l'aigua un aspecte singular.

Es tracta de les puces d'aigua, uns petits crustacis que deuen el seu nom a la seva manera peculiar de desplaçar-se. Si els observem amb la lupa hi podem descobrir, a través de la seva closca transparent, un cor que batega amb rapidesa, un ull negre en oscil·lació constant, unes potes petites amb les quals filtren l'aigua i un parell d'antenes bifurcades que els serveixen per a efectuar unes braçades vigoroses. Gràcies a aquests moviments, puguen sobtadament, a impulsos, i tot seguit descendeixen suaument, com si anessin proveïdes d'un paracaigudes.

Els mascles de les puces d'aigua són més petits que les femelles i apareixen molt rarament: fins i tot, en algunes espècies, no s'han arribat a trobar. Les femelles, per tant, són les encarregades de formar els ous sense fecundació (partenogènètics) i de tenir-ne cura. Es tracta de femelles no gens descuidades, que no abandonen els seus ous així com així. De fet, els porten en una mena de cambra incubadora d'on no sortiran fins a l'arribada d'una nova tramesa d'ous provinent dels seus ovaris. Aleshores surten de vint a vint-i-cinc noves pucetes que comencen immediatament la seva vida activa.

La vida d'una puça d'aigua és aproximadament de dues setmanes. En aquest temps, la femella ha de fer de quatre a cinc postes. Per tant, per mitjà d'un càlcul ben senzill, trobem que a partir d'una femella partenogènètica en tres mesos s'haurà arribat a una descendència que s'aproxima ... al bilió d'individus! Vist això, s'entén com poden emplenar tan ràpidament qualsevol racó d'aigua.

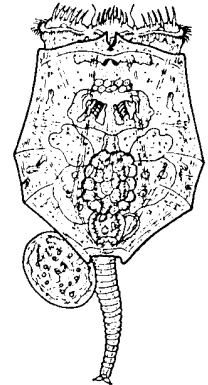
2. ANIMALS EN MINIATURA (continuació)

2.2 Helicòpters aquàtics

A les basses es poden trobar uns éssers vius ben curiosos: els rotífers. Sembla que portin dues rodes al cap, que giren a tota velocitat i d'aquí ve el seu nom de rotífers. Gràcies a aquestes rodes, els rotífers es desplacen per l'aigua. Si s'estan quietes, agafats amb el seu peu, aquestes rodes tenen una altra funció: originar uns remolins cap a la boca de l'animal, que així va recollint i menjant altres organismes petits que estan en suspensió en l'aigua.

Els primers científics que van observar aquests animalets van creure que eren parents dels paramecis, organismes d'una sola cèl·lula que són molt corrents a les basses.

Es tracta, però, d'animalons molt més complicats, relacionats amb els cucs. Tenen la pell completament transparent, que permet contemplar els seus òrgans vitals mitjançant un microscopi. Els rotífers que podem veure normalment són femelles. Els mascles són diminuts i molt àgils: apareixen de tant en tant. La femella, com les puces d'aigua, produeix gairebé sempre ous partenogenètics i els va enganxant a les algues o altres plantes aquàtiques.

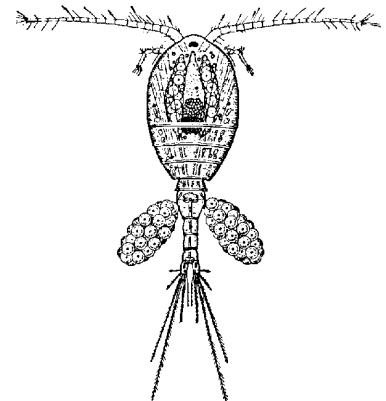
2.3 Uns crustacis amb un sol ull al front

A la mitologia grega els ciclops eren uns gegants que tenien un sol ull en mig del front. Hi ha uns petits crustacis en forma de pera allargada, que tenen, efectivament, un gran ull al front. Per això en diuen *Cyclops*. No fan més de vuit mil·límetres de longitud, i són ben comuns en basses, llacs, embassaments i fins i tot al mar.

Els *Cyclops* es van impulsant d'una manera intermitent amb dues grans antenes que tenen al cap. Són molt ràpids: comparativament, el desplaçament que aconseguen és catorze vegades més gran que el que realitza un home. Quan s'observa el seu cos per sota, l'aspecte del conjunt complex d'antenes, mandíbules i potes faria enveja a qualsevol guerrer galàctic.

A diferència de les puces d'aigua, els *Cyclops* mascles són més grans i freqüents que els *Cyclops* femelles, i els ous partenogenètics no abunden. Una de les coses que més crida l'atenció, quan s'observen les femelles al microscopi, són les dues bosses en què, a cada costat del cos, porten els ous fecundats. Moltes vegades, els ous tenen un color diferent que el cos de l'adult. Així, s'hi troben delicioses combinacions de colors: vermell i blau, verd i carbassa, negre verdós i groc ...

Aquestes tres menes d'animals són solament una petita mostra del que guarda el món microscòpic. Si tenim l'ocasió de fer-ho, observant-los aprendrem més coses sobre la vida que el què ens puguin explicar els llibres. Som-hi!

Text: SERGI SABATER

Il·lustració: PICANYOL